

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1001/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Bpkf.III.259/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] A Szekszárdi Törvényszék 2024. augusztus 29-én meghozott 12.B.37/2024/30. számú végzésével az indítványozó meghatalmazott védőt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 43. § (2) bekezdésére tekintettel kizárta a folyamatban lévő büntetőeljárásból. Az elsőfokú bíróság azért zárta ki az indítványozót a büntetőeljárásból, mert az eljárásból korábban, 2024. május 3-án kizárt védő helyetteseként 2024. május 2-án már eljár az ügyben. Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy 2024. május 2-án valóban felvette a kapcsolatot a Szekszárdi Törvényszékkal a később kizárt védő kérésére, azonban az kizárólag adminisztratív céllal történt, az eljárásban a meghatalmazásig nem töltött be semmilyen eljárási pozíciót. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy 2024. május 2-án kelt hivatalos feljegyzés tartalma szerint az indítványozó a korábban eljár védő megbízása alapján járt el, melynek során bejelentette megbízója meghatalmazásának tényét, és azt, hogy a 2024. május 7-ére kitűzött előkészítő ülésen megjelennek. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a Magyar Ügyvédi Kamara nyilvános adatbázisa szerint az indítványozó a későbbiekben kizárt védő helyettese. Erre tekintettel a másodfokú bíróság úgy vélte, hogy az indítványozó a későbbiekben kizárt védő helyetteseként vette fel a kapcsolatot a Szekszárdi Törvényszékkal, ezért nem helytálló az a fellebbezésben foglalt állítás, hogy az indítványozó semmilyen eljárási pozíciót nem foglalt el az eljárásban. Mindezekre tekintettel az Ítéltábla 2025. január 15-én meghozott

Bpkf.III.259/2024/4. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú bíróság védő kizárásáról szóló végzését.

- [3] Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben az Abtv. 27. §-a alapján kérte a Pécsi Ítélőtábla Bpkf.III.259/2024/4. számú végzése – kiterjedve a Szekszárdi Törvényszék 12.B.37/2024/30. számú végzésére – alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jog sérelmére hivatkozott, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tartva, hogy sérül-e a védelemhez való jog. Álláspontja szerint a védelemhez való jognak része a szabad védőválasztás joga is, amely semmilyen módon nem korlátozható. Részletesen érvel továbbá amellett, hogy a későbbiekben kizárt védővel való telefonos kapcsolatfelvétel nem minősül a bíróságokkal való kapcsolatfelvételnek, ügyvédi tevékenységnek, a panasszal érintett ügyben szó sincs helyettesítésről. Az indítványozó hangsúlyozza, hogy a helyettes ügyvéd mindaddig nem jár el az ügyben, amíg a helyettesítés feltétele, az akadályozás nem merül fel, márpedig, érvelése szerint, tekintettel arra, hogy nem volt olyan eljárási cselekmény folyamatban, melyben védő részvétele kötelező lenne, nem merülhet fel akadályoztatás, következésképp helyettesítés sem.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, többek között az Abtv. 27. §-a szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint az Abtv. 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [5] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt formai követelményeknek. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése], valamint a támadott bírói döntéseket. Tartalmaz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésével összefüggésben indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, továbbá rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére.

- [6] 2.2. Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet benyújtani. Az Alkotmánybíróság 3078/2022. (II. 25.) végzésében kimondta, hogy „védő szempontjából a kizárást kimondó határozat lezárja az eljárást, mert a továbbiakban a védő nem vehet részt a büntetőeljárásban, amely alapjaiban befolyásolja jogi helyzetét. Az Abtv. 27. §-a értelmezésében a kizárást kimondó határozat érdemi határozatnak tekinthető, amely az érintett személy, a védő alapvető jogait érinti, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet.” Ezért az alkotmányjogi panasz teljesíti az Abtv. 27. §-ban foglalt követelményt is.
- [7] 2.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság eljárása jelen esetben tehát annak vizsgálatára irányult, hogy az indítványozó által a kizárást kimondó határozattal összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésével kapcsolatos vélt alapjogsérelmek felvetnek-e alapvető alkotmányjogi kérdést vagy érdemben befolyásolják-e a bírói döntést.
- [8] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {lásd pl. 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}. Az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás konkrét ismérveit, következetes gyakorlata alapján így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik, amelyeknek megfelelően minősül, minősíthető tisztességesnek egy bírósági eljárás {lsd. bővebben 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog sérelmére hivatkozott azzal kapcsolatban, hogy – véleménye szerint jogellenes bírói jogértelmezés alapján – kizárták a büntetőeljárásból. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog állított sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adta. Az indítványozónak a támadott bírósági döntésekkel szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetettek fel.
- [10] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének”. Az Alkotmánybíróság „az alkotmányjogi panaszon keresztül is

az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi" {elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el" {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [11] A kizárási okok fennállásának vizsgálata, a védőként eljáró ügyvédek közötti kapcsolat értékelése, a helyettes védői minőség fennállásának vagy fenn nem állásának értelmezése és megállapítása az eljáró bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság feladata. Következésképpen az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a védő kizárása tárgyában hozott bírósági döntés helyes volt-e. Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanis nem értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {lásd pl. 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14], legutóbb: 3215/2021. (V. 28.) AB végzés}.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben foglalt védelemhez való joggal összefüggésben hangsúlyozza, hogy a terhelt védelemhez való joga nem képezheti jelen alkotmányjogi panasz tárgyát, ugyanis az indítványozó azt alkotmányjogi panaszában érintettség híján nem sérelmezheti {3175/2024. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [16]; 3177/2025. (V. 30.) AB végzés Indokolás [12]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdések alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. február 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró